hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Nota beantwoording zienswijzen

Verbetering Boezemkade
Westknollendam

Registratienummer
18.0348119

Datum
December 2018

Versie
1.0

Status
Definitief

Afdeling
Waterveiligheid en Wegen

Inhoud

Deel A: Inleiding **3**

1 Aanleiding en doelstelling van het project **3**

2 Ontvangen zienswijzen **3**

3 (Vervolg-)procedure **4**

4 Leeswijzer **4**

Deel B: Beantwoording zienswijzen **5**

1 Zienswijzen met betrekking tot cultuurhistorie en het nieuwe profiel van de dijk **5**

2 Zienswijzen met betrekking tot flora en fauna **9**

3 Zienswijzen met betrekking tot de uitvoering van de dijkverzwaring **11**

4 Zienswijzen met betrekking tot een constructieve oplossing **13**

5 Overige zienswijzen **15**

Deel C: Overzicht wijzigingen **20**

1. Ambtshalve wijzigingen 20

Deel D: Bijlagen **20**

Deel A: Inleiding

1 Aanleiding en doelstelling van het project

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is een functionele overheid en heeft onder andere als taak om de waterveiligheid van zijn beheergebied in Noord-Holland boven Noordzeekanaal te borgen. In dat kader toetst HHNK periodiek de waterkeringen. In 2011 is een veiligheidstoetsing van de regionale waterkeringen rond de Karnemelkse polder uitgevoerd. Uit deze toetsing bleek dat de boezemkade op diverse trajecten verbeterd moet worden. Omdat lokaal sprake is van (beperkte) aanpassing van het leggerprofiel moet HHNK hiervoor op grond van de Waterwet een projectplan vaststellen.

Het ontwerpprojectplan voorziet in het verbeteren van de boezemkade aan de polderzijde ter hoogte van de Zeilvereniging in het zuiden tot aan het gemaal Karnemelksepolder in het noorden. Het project is onderdeel van het programma Verbetering Boezemkades (VBK-2) dat voortkomt uit het landelijk en provinciaal beleid om regionale waterkeringen te toetsen en te verbeteren.

2 Ontvangen zienswijzen

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden (verder "het college" of D&H) ontving in totaal 15 zienswijzen, van zowel bewoners als van organisaties. Het HHNK zal alle zienswijzen inhoudelijk beantwoorden. Dit zal gebeuren in voorliggende Nota beantwoording zienswijzen (hierna: Nota beantwoording). De Nota beantwoording die het college naar aanleiding van de zienswijzen opstelt, wordt via de besluitvormingsprocedure openbaar gemaakt. Alle indieners krijgen deze Nota beantwoording toegestuurd, waarbij zij tevens worden geïnformeerd over de vervolgprocedure. In deze nota zijn de zienswijzen per onderwerp gebundeld. Hierdoor is het mogelijk dat een zienswijze over meerdere onderwerpen in verschillende hoofdstukken wordt behandeld in voorliggende nota.

Een aantal zienswijzen hebben geleid tot aanpassingen van het projectplan. Samen met de indieners (stichting Zaans Erfgoed en gemeente Zaanstad) is een optimalisatie doorgevoerd die bijdraagt aan de zichtlijnen van het oude dijkje met een brede teensloot door het op originele breedte terugbrengen van de teensloot. Een andere zienswijze leidt tot het verwijderen van het schapenrooster in het projectplan. Op basis van een derde zienswijze zal de geitenweide zoveel als mogelijk worden ontzien bij uitvoering van de werkzaamheden. Als laatste hebben twee zienswijzen geleid tot het maken en verspreiden van een leesbare samenvatting van het projectplan en het vervroegd organiseren van een informatieavond. De overige zienswijzen worden in de nota gemotiveerd afgewezen, omdat deze niet betrekking hebben op de strekking van het projectplan, ongegrond zijn, een negatieve impact hebben op de stabiliteit van de dijk of buiten de bevoegdheid van het waterschap liggen. Een overzicht van de wijzigingen kunt u terug vinden in paragraaf C1.

Zienswijzen over cultuurhistorie en landschap.
Meerdere indieners hebben zienswijzen ingebracht met betrekking tot cultuurhistorie en landschap. Naar aanleiding van deze zienswijze heeft zowel het hoogheemraadschap als de gemeente Zaanstad een onafhankelijk bureau (Royal Haskoning DHV en Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland) ingeschakeld om onderzoek te doen naar de cultuurhistorische waarde

van de dijk. Uit beide onderzoeken is naar voren gekomen dat versterking van de dijk geen nadelige gevolgen heeft op de cultuurhistorische waarde. De rapporten zijn te vinden in de bijlage.

Overige vragen en/of zorgen
Naast de officiële zienswijzen heeft het HHNK ook een aantal vragen van omwonenden gehad. Deze vragen worden apart behandeld. De uitwerking is te vinden op de site van het HHNK, Werk in de buurt onder het kopje Westknollendam.
https://www.hhnk.nl/portaal/werk-in-de-buurt_3550/item/dijkverbetering-westknollendam_11260.html

3 (Vervolg-)procedure

Het ontwerpprojectplan VBK Westknollendam is door het afdelingshoofd VHIJG op 11 april 2018 (18.0139492) vastgesteld. Vervolgens is het ontwerpprojectplan conform de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb ter inzage gelegd. Daarna is in Wesknollendam een informatieavonden gehouden, op 6 juni 2018. Met belanghebbende bewoners en organisaties is in de periode mei-juli 2018 overlegd over verbeteringen en aanvullingen op het ontwerpprojectplan.

In Deel B zijn alle ingediende zienswijzen geordend per thema samengevat en voorzien van een antwoord van het college. In deze Nota beantwoording zijn tevens de wijzigingen van het projectplan opgenomen naar aanleiding van de zienswijzen. De Nota beantwoording zienswijzen wordt door D&H vastgesteld. Tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan staat de mogelijkheid tot beroep open bij de Rechtbank Noord-Holland. De Crisis- en herstelwet is van toepassing.

4 Leeswijzer

Voor het beantwoorden van de zienswijzen zijn in deze Nota beantwoording per thema de vragen, op- en aanmerkingen, suggesties, adviezen en aanbevelingen opgeschreven. Daarbij is getracht de punten die in de zienswijzen zijn verwoord, zo helder en compleet mogelijk samen te vatten, te bundelen en daar vervolgens een reactie op te geven. Vervolgens is aangegeven of het plan is aangepast en zo ja, op welke wijze.

Deel B: Beantwoording zienswijzen

1 Zienswijzen met betrekking tot cultuurhistorie en het nieuwe profiel van de dijk

a. Indiener is van mening dat er niet wordt voldaan aan de cultuurhistorische randvoorwaarden die worden gesteld in het projectplan. De Dijkverzwaring gaat in tegen zowel gemeentelijk als provinciaal beleid ten aanzien van cultuurhistorie. Er is sprake van historisch onherstelbare ingrepen. Het verzoek is om nader onderzoek te doen naar landschaps- en cultuurbelangen.

Indiener is van mening dat de teensloot behouden moet blijven in zijn huidige verschijningsvorm en op zijn oorspronkelijke plek aan de voet van de dijk. Indiener is ook van mening dat de continuïteit van het talud binnen de drie deelgebieden gewaarborgd moet worden.

Reactie college:
Naar aanleiding van deze zienswijze heeft zowel het hoogheemraadschap als de gemeente Zaanstad een onafhankelijk adviesbureau ingeschakeld om met behulp van landschapsarchitecten te bepalen of aan de cultuurhistorische randvoorwaarden is voldaan en of de cultuurhistorische waarde van de dijk wordt beschermd in beleid. Hieronder volgt een korte samenvatting. De volledige rapporten zijn te vinden in de bijlage.

Resultaten landschapsarchitect via de gemeente Zaanstad:
Uit de 'Notitie Zaandijken Knollendam', van *Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord Holland* is naar voren gekomen dat de dijk wat beleid betreft zowel als structuur en als stedelijke conglomeratie Zaanstad niet is meegenomen in de 'Leidraad Landschap en Cultuurhistorie' van de provincie. Ook binnen het gemeentelijke beleid kent de dijk geen beschermd regime als (archeologisch) monument. De dijk bij Westknollendam wordt ook niet genoemd in de structuurvisie van de gemeente Zaanstad. Wel wordt in het bestemmingsplan de dijk als archeologische waarde bestempeld, maar niet als historisch-geografische waarde.
In het advies van *Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord Holland* wordt gesteld dat de ingrepen aan de dijk de –zodanig bestempelde - cultuurhistorische waarde niet aantasten.

In het projectplan is in eerste instantie een versmalling van de dijksloot genoemd. Het advies uit beide notities is om de dijksloot in dezelfde breedte terug te brengen. Voor het hoogheemraadschap vormt dit geen bezwaar op het gebied van waterveiligheid mits de verbreding van de sloot richting de polder plaats vindt. Hoewel de zienswijze ongegrond is ten aanzien van een eventuele beschermde cultuurhistorische status van de dijk, en het slechts gaat om een advies zal HHNK op dit punt toch tegemoet komen aan het advies van het *Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord Holland*.
Het advies van *Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord Holland* geeft ook aan dat de aantasting van de – door indiener bestempelde - cultuurhistorische waarde in mindere mate ook geldt voor het verflauwen van de taluds aan weerszijden van de dijk. Er wordt aangedragen dat een oplossing waarbij de voet van de dijk naar binnen komt te liggen meer recht doet aan het gebied. HHNK heeft met de geotechnisch specialist de mogelijkheden voor taludverflauwing en het

verplaatsen van de voet van de dijk doorgerekend en komt tot de conclusie dat dit niet mogelijk is in verband met de binnenwaartse stabiliteit van de dijk.

Resultaten landschapsarchitect via HHNK:
HHNK heeft een landschapsarchitect ingeschakeld via Royal Haskoning DHV (RHDHV). Zij hebben een notitie opgesteld met aanbevelingen wat betreft landschap en cultuurhistorie (bijlage). Uit de aanbevelingen komt naar voren dat een herkenbare teensloot langs de dijk in gebied A wordt aanbevolen. Dit kwam ook naar voren uit het rapport van *Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord Holland*. Zoals hiervoor ook aangegeven vormt het breder terugbrengen van de teensloot geen probleem wat betreft waterveiligheid mits deze verbreding richting de polder plaatsvindt. HHNK zal op dit punt tegemoet komen aan het advies.

In de notitie van RHDHV wordt aangegeven dat steilere taluds (1:4 / 1:4,5) aan de binnenzijde in sectie A er aan bij kunnen dragen dat de profielen 1 en 2 beter aansluiten op de profielen 3 en 4. Als suggestie geven zij aan dat dit mogelijk te bereiken valt in de vorm van een dikkere steunberm aan de binnenzijde van de dijk die over gaat in een iets steilere talud (1:4 / 1:4,5) richting de kruin. In het advies geven zij echter ook aan dat nog wel doorgerekend moet worden of deze oplossing stabiel is. Er wordt ook aangegeven dat de keuze voor een steunberm qua ruimtegebruik wel invloed heeft op het oppervlak van de polder wat overblijft. Andere oplossingen om een steiler talud in sectie A van het ontwerp te krijgen zijn in de vorm van een constructie. In hoofdstuk 4 gaat het hoogheemraadschap dieper in waarom een constructieve oplossing niet de voorkeur geniet.

Indiener is van mening is dat de teensloot behouden moet blijven op zijn oorspronkelijke plek aan de voet van de dijk. De optie van een dikkere steunberm aan de binnenzijde in combinatie met een steiler talud richting de kruin zorgt er optisch voor dat de sloot verder van de dijk af komt te liggen dan in het originele plan met een talud van 1:8. Daarbij komt dat binnen het huidige ruimtebestek een eenduidig talud over de verschillende secties niet mogelijk is vanwege de binnenwaartse stabiliteit van de dijk.

Conclusie: deze zienswijzen zijn ongegrond verklaard. Echter, het hoogheemraadschap is bereid om de indieners tegemoet te komen door de slootverbreding op te nemen in het projectplan, in deelgebied A, aangezien dit niet ten koste van de veiligheid gaat. In samenspraak met de gemeente Zaanstad en Vereniging Zaans Erfgoed c.q. Stichting Zaans Schoon heeft het hoogheemraadschap een optimalisatie doorgevoerd in de maatvoering van de teensloot in deelgebied A. De nieuwe afmeting van de sloot wordt 3,5 meter breed en 50 centimeter diep.

b. Indieners maken bezwaar tegen het ontwerp van de dijk. De indieners zijn van mening dat het eeuwenoude beeld, profiel en landschap van de dijk onherstelbaar wordt aangetast.

Reactie college
De Zaan wordt al eeuwen ingekaderd door een dijk, maar deze is in al die jaren niet onveranderd gebleven. In de loop der jaren zijn op de dijk al verschillende ophoogslagen en versterkingsopgaven geweest. Bovendien wijzigt de vorm van de dijk in de loop der jaren ook door grondzetting en uitzakking van het dijklichaam en de grond er omheen. Het is daarom heel lastig

om te spreken van één eeuwenoud beeld en profiel aangezien deze onderhevig is geweest aan verandering.
Vanuit een cultuurhistorisch perspectief is het versterken van een dijk met grond de meest gebruikelijke manier om te versterken. Het bodemarchief blijft intact en de locatie van de kruin van de dijk wordt niet gewijzigd. Hierdoor blijft het kronkelende karakter van de dijk behouden. De voorgestelde versterking is het minst ingrijpend en de benodigde aanpassing wordt zo beperkt mogelijk gehouden.
Wat betreft het profiel van de dijk verwijst het college naar de beantwoording in paragraaf 1a.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

c. Is het noodzakelijk de sloot aan het geitenweitje te dempen?

Reactie college
De dijk ter hoogte van het geitenweitje is zo'n 6 meter smaller dan de dijk ter hoogte van de huizen aan de Geertje-Pel Grootstraat. Hierdoor is de versterkingsopgave ook groter. Om de dijk van voldoende sterkte te voorzien moet hij minstens dezelfde breedte hebben als de dijk ter hoogte van de Geertje Pel-Grootstraat. Om de dijk zo breed te maken is het dempen van de sloot noodzakelijk. Aan de nieuwe teen van de dijk wordt echter weer een sloot terug gegraven met dezelfde proporties als voorheen.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

d. Is het noodzakelijk de ruim 700 jaar oude dijk te verplaatsen?

Reactie college
Het huidige ontwerp van de dijk laat de ligging van de kruin zo veel mogelijk in tact. Hierdoor blijft de as van de dijk onveranderd en is er dus geen sprake van een verplaatsing van de dijk. Ook zorgt dit ervoor dat het slingerende karakter van de dijk behouden blijft.
Wel wordt de dijk aan de binnenzijde verzwaard. Dit is nodig om de stabiliteit van de dijk te kunnen garanderen voor de komende dertig jaar.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

e. Is het noodzakelijk de sloot te versmallen?

Reactie college
Om de dijk voldoende sterk en hoog te maken voor de komende dertig jaar is het noodzakelijk om te zorgen dat de dijk voldoende breed en hoog is. Op dit moment is dat niet het geval. De stukken die niet breed genoeg zijn worden bij deze versterkingsopgave breder gemaakt. In deelgebied A is de dijk op dit moment het smalst. Daar is de verbredingsopgave dus het grootst. Op de tekening staat dat de sloot naast de dijk versmald terug wordt gegraven. Door de bewoners, gemeente en landschapsarchitecten is aangegeven dat ze liever een bredere sloot terug zien. Wat betreft waterveiligheid is dit geen probleem mits de verbreding richting de polder plaatsvindt. Op verzoek van de indieners zal HHNK de sloot op dezelfde breedte terug graven richting de geitenweide. De nieuwe afmetingen van de sloot worden 3,5 meter breed en 50 centimeter diep.

Voor deelgebied B1 en B2 geldt dat de tuinen van de Geertje Pel-Grootstraat direct grenzen aan de sloot langs de dijk. Voor die secties is het niet mogelijk om de sloot richting de polder uit te breiden zonder daarbij op de percelen van derden te komen. De extra breedte die nodig is voor de dijk zal in deze secties ten koste gaan van de breedte van de sloot.
Om inzichtelijk te maken hoeveel er van de sloot af gaat heeft het HHNK piketpaaltjes geplaatst op de nieuwe waterlijn na de dijkversterking.

Conclusie: zie antwoord bij 1a.

f. Indieners vragen zich af of het noodzakelijk is om de sloot minder diep te maken.

Reactie college:
De dijk is op dit moment instabiel aan de kant van de polder. Om de dijk voldoende stabiel te maken wordt de dijk verbreed en wordt de slootbodem uitgebaggerd en verzwaard met zand. Hierdoor wordt de sloot minder diep. Zonder het verzwaren met zand kan het HHNK de stabiliteit van de dijk niet garanderen.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

g. Indiener is van mening dat de dijk ter hoogte van de weide breder wordt dan ter hoogte van de huizen aan de Geertje-Pel Grootstraat.

Reactie College
Naar aanleiding van deze opmerking heeft het HHNK doormiddel van een satellietfoto in combinatie met afmetingen van de breedte van de dijk aangegeven dat de dijk ter hoogte van het stukje weide ongeveer 6 meter smaller is dan ter hoogte van de huizen aan de Geertje Pel Grootstraat. Dit is de reden dat de versterkingsopgave groter is ter hoogte van het stukje weide. Doormiddel van een ingekleurde ontwerptekening heeft HHNK daarna aangegeven dat de dijk over de gehele lengte grofweg dezelfde breedte krijgt na de versterking.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

2 Zienswijzen met betrekking tot flora en fauna

a. Indiener is van mening dat de natuurtoets niet van voldoende kwaliteit is, dat het effect op flora en fauna te gemakkelijk wordt weggeschreven en dat er uitgebreider natuuronderzoek nodig is.

Reactie college:
Voor het maken van een dijkversterkingsplan worden verschillende onderzoeken uitgevoerd (zie bijlage bij projectplan), waaronder een natuurtoets. Deze natuurtoets is uitgevoerd door Waterproef uit Edam. Dit is een, volgens de NEN-EN-ISO/IEC 17025 geaccrediteerd bedrijf dat gespecialiseerd is in dit soort onderzoeken en die ook werkzaamheden uitvoert voor Waternet, de gemeente Amsterdam en andere externe partijen. De ecologisch specialisten van het waterschap onderstrepen de conclusies van Waterproef dat de werkzaamheden geen nadelige gevolgen hebben voor de ecologie.
De conclusie van het rapport is onder andere dat in het kader van de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland geen nader onderzoek, of een nadere procedure nodig is. In het onderzoek worden aanbevelingen gedaan om negatieve effecten op beschermde functies voor beschermde soorten te voorkomen. HHNK neemt deze aanbevelingen ter harte en zal er op toezien dat hier op gehandhaafd wordt. Het hoogheemraadschap wijst de indiener er ook op dat in het bestek standaard staat opgenomen dat de aannemer zich dient te houden aan de gestelde regelgeving en voorwaarden van de Flora en Faunawet en de Gedragscode Flora en Faunawet voor Waterschappen.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

b. Indiener is van mening dat de dijkversterking niet uitgevoerd kan worden vanwege dat er (beschermde) weidevogels landen op het weitje en de dijk.

Reactie college:
Bij drukte of werkzaamheden bestaat de kans dat vogels niet foerageren, rusten of verblijven in de nabijheid van de dijk. Omdat de dijk en weide echter geen Natura2000 gebied zijn hoeven er geen extra maatregelen genomen te worden zoals wel het geval is in de omliggende natura 2000 gebieden.
Voorafgaand aan het werk wordt op de aanwezigheid van nesten van alle vogelsoorten gecontroleerd door een ecoloog. Bij de uitvoering eist HHNK dat strikt wordt gewerkt via een flora en fauna-protocol (op aanvraag beschikbaar).
Na de versterking zal de dijk weer bekleed worden met gras en zal de weide weer begraasd kunnen worden door geiten. Ook zal aan de kant van de Zaan weer een stevige rietkraag komen zoals er nu ook staat.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

c. Indieners vrezen dat de flora en fauna zullen verdwijnen door het verzwaren van de slootbodem met zand, het smaller worden van de sloot en door het ondieper maken van de sloot.

Reactie college:
Ervaring leert dat de flora en fauna positief reageren op een slootbodemverzwaring met zand. Doordat er minder voedingsrijk slib in het water zit wordt het water helderder en krijgen meer planten de kans om te groeien. Wat betreft de fauna valt een verschuiving van soorten te verwachten. Door het heldere water wordt het water geschikt voor zichtjagers zoals de snoek en door de groei aan waterplanten kunnen kleinere en jongere vissen zich beter ontwikkelen vanwege de mogelijkheid om zich te verstoppen ter bescherming.

Wat betreft de huidige fauna eist het HHNK dat er strikt wordt gewerkt via een flora en fauna-protocol. In dit protocol staan bijvoorbeeld regels voor het baggeren van sloten. Zo moet er altijd één richting op gebaggerd worden zodat dieren de kans hebben om te vluchten en mag er bij te lage temperaturen niet gewerkt worden omdat koudbloedige dieren dan niet kunnen ontsnappen.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

d. Indieners vragen zich af of er bomen worden gekapt.

Reactie college:
In het projectplan wordt niet gesproken over het kappen van bomen. Dit zal dan ook niet vanuit dit project gebeuren.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

e. Indieners geven aan dat zij graag willen dat de dijk ingezaaid wordt met zaden die niet met pesticide behandeld zijn.

Reactie college:
Om een erosiebestendige grasmat op de dijk te krijgen wordt een speciaal kruidenmengsel voorgeschreven. Het kruidenmengsel voor dijken is negentig procent graszaden (D1) en tien procent kruidenmengsel met een hoeveelheid van 0,6 kg/are. Toepassing van dit voorschrift wordt door HHNK aan de aannemer verplicht gesteld via het bestek van het dijkversterkingsproject. Het kruidenmengsel dat gebruikt wordt voor de dijkversterking wordt rechtstreeks uit de natuur gewonnen en is dus niet behandeld met pesticiden.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

3 Zienswijzen met betrekking tot de uitvoering van de dijkverzwaring

a. Indiener heeft vragen met betrekking tot de aan en afvoer van grond, en de opslag van materialen.

Reactie college
Ten tijden van het publiceren van het projectplan was er nog geen aannemer in beeld die de werkzaamheden moet gaan uitvoeren. HHNK heeft aangegeven dat zij de praktische uitwerking van het plan met de bewoners en de aannemer wil bespreken zodra er een aannemer bekend is. Uiteraard staat het hoogheemraadschap ook voor die tijd open voor suggesties en kunnen zorgen besproken worden. Deze zorgen worden meegenomen in het gesprek met de aannemer als die bekend is.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

b. Indiener heeft vragen met betrekking tot de vooropname van opstallen en is van mening dat het HHNK geen contact met hem heeft opgenomen.

Reactie college
Voor de publicatie van het projectplan is inderdaad nog geen contact gezocht met de bewoners omtrent de vooropname van opstallen. HHNK heeft naar aanleiding van deze vraag en opmerking contact gezocht met desbetreffende bewoner. Het hoogheemraadschap heeft hierbij aangegeven dat het niet gebruikelijk is om de afstemming van de vooropname van opstallen al te doen nog voordat er een aannemer bekend is. Zodra er een aannemer bekend is en de praktische uitvoering van het werk is bepaald, zal de aannemer de procedure in werking stellen om de vooropname van opstallen tot uitvoer te brengen. Als de opstallen binnen 15 meter vallen, dan is HHNK verplicht om de opstallen op te nemen. Bij meer dan 15 meter is dit facultatief. Dit gebeurt uiteraard in overleg met de omwonenden aan de dijk.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

c. Indiener is van mening dat het HHNK plannen maakt om het 'geitenweitje' te vernielen door het te gebruiken als opslag voor materialen en door er grote machines op te laten rijden.

Reactie college
Bij het indienen van de zienswijze was het overleg met bewoners over de voor beide partijen meest gunstige oplossing nog gaande. In eerste instantie heeft het hoogheemraadschap aangegeven dat wij de aannemer mee kunnen geven dat het gebruik van de weide niet de voorkeur geniet vanwege de kwetsbaarheid. Na intern overleg is besloten de geitenweide volledig uit te sluiten voor gebruik door de aannemer behalve voor het verbreden van de dijk, het dempen van de sloot en het graven van de nieuwe sloot langs de weide.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan. Wel zegt HHNK toe de weide uit te sluiten voor gebruik met als uitzondering het verbreden van de dijk, het dempen van de sloot en het graven van de nieuwe sloot wordt meegegeven aan de aannemer.

d. Is het mogelijk om de werkzaamheden voor de verbetering/versterking van de dijk op een andere wijze uit te voeren met behoud van de oorspronkelijke ligging van deze dijk en breedte en diepte van de sloten, dus met behoud van landschappelijke natuur en historische waarden?

Reactie college
De enige manier om de dijk optisch exact hetzelfde te houden is om over de volledige lengte een damwand aan te brengen. Deze methode heeft echter dusdanig veel nadelen dat dit geen optie is voor dit project. In paragraaf 4b worden de nadelen nader toegelicht.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

4 Zienswijzen met betrekking tot een constructieve oplossing

a. Indieners zijn van mening dat de dijkversterking buitendijks moet plaatsvinden.

Reactie college
In dit ontwerp is gekozen om de dijk te versterken met behulp van een steunberm aan de binnenzijde van de dijk. Dit is de meest gebruikte, makkelijkste, duurzaamste, landschappelijk/historisch verantwoorde en goedkoopste manier van versterken. Bij een buitendijkse versterking komen verscheidene problemen om de hoek kijken. Ten eerste moet de dijk nog meer verbreed worden dan in de huidige situatie aangezien de binnenzijde met rust wordt gelaten en dus instabiel blijft. Er moet ook meer grond worden verwerkt wat gepaard gaat met meer overlast voor omwonenden en gebruikers van de jachthaven. Dit betekent eveneens dat de in- en uitvoer route van de boten in de jachthaven en de boten bij de zeilvereniging gestremd zal worden en intensiever bouwverkeer zal plaatsvinden. Ook betekent dit dat er een damwand geplaatst zal moeten worden waardoor een deel van de Zaan leeggepompt zal worden om daar te kunnen werken. De nadelen van een damwand worden hieronder besproken in paragraaf 4b. Het werken in de zaan is potentieel ook in strijd met de natuurtoets aangezien de Zaan daar als mogelijk onmisbare vliegroute wordt genoemd voor onder andere vleermuizen.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

b. Indieners zijn van mening dat de dijkversterking moet plaatsvinden met een damwand.

Reactie college
Over het algemeen wordt in Nederland bij het versterken van dijken de voorkeur gegeven aan versterking in de vorm van grond. Dit is een goedkope, makkelijke, duurzame en natuurgetrouwe manier van versterken. Met duurzaam wordt hier bedoeld dat het makkelijker is de dijken op hoogte en sterkte te houden in de toekomst. Daar ligt ook het eerste probleem met het plaatsten van damwanden. Over het algemeen wordt een damwand geplaatst voor maar 50 tot 80 jaar. Het plaatsen van een damwand heeft ook een verstorend effect op de grondwaterstromingen. Dit heeft niet alleen grote effecten op de waterhuishouding in de dijk, maar kan ook grote effecten hebben op de flora en fauna in, rond en naast de dijk. De veranderende waterhuishouding in de dijk kan ook leiden tot zettingen en vervormingen van het dijklichaam. Daar komt bij dat het monitoren van de kwaliteit van de damwand erg lastig is. Dit betekent dat het na die 50 tot 80 jaar complex is om te checken of de damwand nog op sterkte is. Ook dit is niet duurzaam. Een ander aspect zijn de kosten. Een damwand of constructie van de benodigde sterkte blijkt in vergelijkbare situaties altijd 5 á 10 maal zo duur als een versterking met grond. In een optimale situatie kost het plaatsen van een damwand zo'n €1.000 euro per strekkende meter extra. Deze dijkstrekking is vanwege zijn korte lengte en kromme vorm geen optimale situatie. Daarom moet gerekend worden op zeker €1.200 euro per strekkende meter. Indien er een damwand geslagen gaat worden alleen ter hoogte van het stukje weide tot aan de huizenrij van de Geertje Pel-Grootstraat dan zou dat neerkomen op zo'n 77 meter aan lengte en dus meerkosten van €92.400 euro. Voor de volledige lengte van de dijkstrekking in dit project zou dat neerkomen op €408.000. Ter vergelijking, de huidige versterking is geraamd op € 250 per strekkende meter.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan omdat dit: geen duurzame oplossing is, de kosten erg hoog zijn, er risico's aan kleven ten aanzien van de waterhuishouding en flora en fauna en het niet mogelijk is de damwand te monitoren.

5 Overige zienswijzen

a. Indiener wil het wandelpad behouden en als het mogelijk is doortrekken over het terrein van de zeilvereniging.

Reactie college:
Het wandelpad op de dijk zal in zijn huidige vorm terug worden gebracht. Het doortrekken van het wandelpad valt niet binnen de scope van deze dijkversterking maar is wat het HHNK betreft wel bespreekbaar. HHNK is bereid mee te werken aan het verlenen van de vergunning, maar het initiatief voor dit idee ligt bij de bewoners van Westknollendam en de gemeente Zaanstad.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

b. Indieners willen dat de geitenweide behouden blijft vanwege haar waarde als gezichtsbepalend element en vanwege het uitzicht vanuit hun huis.

Reactie college:
Aangezien de dijk is afgekeurd op stabiliteit is het noodzakelijk de dijk te verbreden. Vanwege de zeer smalle huidige breedte van de dijk ter hoogte van de weide zal de dijkverbreding hier ook het grootst uitvallen. Om aan de vereiste breedte en stabiliteit te komen zal de dijk deels op het huidige stukje weide komen te liggen. Dit betreft in het huidige ontwerp ongeveer 19% van het huidige oppervlak van de weide en bij slootverbreding ongeveer 22%. Om het stukje weide zo groot mogelijk te laten heeft HHNK in eerste instantie besloten om de sloot versmald terug te laten keren. Na gesprekken met de bevolking en de gemeente Zaanstad is gebleken dat men liever de sloot net zo breed terug wil laten komen. Dit is wat het HHNK betreft geen probleem.

De rest van de weide, 78%, is geen onderdeel van de verbreding en zal na de versterkingsopgave weer als weide terug keren. Het resterende stuk weide is van de gemeente Zaanstad aangezien het HHNK alleen de benodigde grond voor de dijkversterking heeft aangekocht. Voor toekomstige plannen voor het stukje weide verwijst het HHNK dan ook naar de gemeente Zaanstad.

Voor wat betreft het uitzicht wordt verwezen naar 5l in deze nota.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

c. Indiener stelt de noodzaak van de dijkverzwaring ter discussie

Reactie college:
Het HHNK toetst de dijken aan de hand van de landelijke "Leidraad toetsen op waterveiligheid regionale keringen". Als verdieping op deze leidraad heeft het HHNK een eigen richtlijn ontwikkelt voor het toetsen en verbeteren van boezemkades. Deze richtlijn is minder conservatief dan de landelijke leidraad, waardoor meer dijken goedgekeurd kunnen worden en de versterkingsopgave kleiner uitvalt dan anders het geval zou zijn. Zelfs met deze toegespitste manier van toetsen is de huidige dijk afgekeurd.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

d. Indieners zijn van mening dat de communicatie naar de bewoners niet goed is en maakt bezwaar tegen de wijze van voorlichten. De indieners geven ook aan dat er behoefte is aan een bewonersavond in het dorpshuis in Westknollendam waarop alle vragen beantwoord kunnen worden.

Reactie college
Aangezien het vanuit het perspectief van waterveiligheid om een kritiek stukje dijk gaat is in eerste instantie besloten dat in het kader van onderhoud de dijk op hoogte gebracht moest worden. Toen de dijk echter ook afgekeurd bleek op stabiliteit is het uiteindelijk als versterkingsopgave behandeld.

Er is vroegtijdig geïnventariseerd wie belanghebbend is in het projectgebied. Het grootste deel van de versterking kan plaatsvinden zonder op de percelen van huiseigenaren te hoeven komen. Daarom is bepaald dat de grootste knelpunten vooral liggen bij de bereikbaarheid van de huizen op het terrein van de Hennewerf, de aankoop van grond van de gemeente en de bereikbaarheid van de dijk voor recreatie. Na deze analyse is de aankoop van grond gestart bij de gemeente Zaanstad en is men begonnen met het opstellen van een projectplan om de bewoners van Westknollendam goed te kunnen informeren over de aankomende versterking. Het hoogheemraadschap heeft bewoners aan de dijk in kleine groepjes persoonlijk te woord gestaan.
Achteraf gezien had het HHNK ook meteen een informatieavond kunnen organiseren maar aangezien er toen nog geen plan was, heeft men daar toen niet voor gekozen. Het hoogheemraadschap heeft aangegeven altijd open te hebben gestaan voor een bewonersavond. Na het vernemen van deze klacht is een bewonersavond georganiseerd op woensdag 6 juni 2018 in het dorpshuis in Westknollendam. Alle inwoners van Westknollendam zijn hierover per brief geïnformeerd.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan maar heeft wel geleid tot het vervroegd organiseren van een bewonersavond in het dorpshuis in Westknollendam.

e. Indieners willen op de hoogte gehouden worden van zienswijzen van anderen.

Reactie college:
Indieners van een zienswijzen worden doormiddel van deze nota van zienswijzen op de hoogte gehouden. Deze nota is geanonimiseerd vanwege privacybescherming van de indieners.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

f. Indieners zijn van mening dat de sloot te smal wordt om als erfafscheiding te dienen.

Reactie college:
De sloot langs de dijk is in eigendom van de gemeente Zaanstad en niet van de bewoners die grenzen aan de sloot. De primaire functie van de sloot is het afvoeren van hemelwater en transport van het water naar het gemaal. Hoewel de sloot op dit moment door bewoners als erfafscheiding gebruikt wordt is dit niet de primaire taak van de sloot.
Naar aanleiding van deze zienswijze heeft het HHNK een tweetal stappen ondernomen. Eerst is aan de hand van de ingemeten kade en de ontwerptekening van de nieuwe dijk in beeld gebracht wat

de nieuwe waterlijn gaat worden en hoe breed de sloot blijft na de versterking. Daarna hebben de landmeters van het HHNK piketpaaltjes in de sloot aangebracht op de grens van de nieuwe waterlijn met de dijk. Dit is gedaan om in het veld een impressie te geven van de nieuwe waterlijn na de dijkversterking. De landmeters hebben de afstand van de paaltjes tot aan de beschoeiing ook ingemeten. Uit deze metingen blijkt dat het op het smalste stuk op de hoek van de Geertje Pel-Grootstraat 51 de sloot 2,15 meter is. Gemiddeld blijft de sloot vanaf de Geertje Pel-Grootstraat 53 tot en met de Geertje Pel-Grootstraat 29 zo'n 3 meter.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

g. Indieners zijn van mening dat het projectplan te veel en slecht leesbaar is voor niet deskundigen. Indieners geven aan behoefte te hebben aan een leesbare samenvatting.

Reactie college:
Het hoogheemraadschap heeft aangegeven deze opmerking te begrijpen. Het is een redelijk technisch rapport en om zo volledig mogelijk te zijn wordt het al snel ook een uitgebreid rapport. Daarom begint elk projectplan, net als deze, met een samenvatting. Naar aanleiding van deze opmerking heeft HHNK nog een tweede samenvatting van het projectplan geschreven en die onder de bewoners van Westknollendam verspreidt.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan, maar heeft wel geleid tot het maken en verspreiden van een leesbare samenvatting onder de bewoners van Westknollendam.

h. Indieners verzoeken dat er geen schapenraster wordt geplaatst.

Reactie college
Het schapenraster is ingetekend vanwege de slootversmalling ter hoogte van de weide. HHNK heeft aangegeven dat dit is gedaan om zo min mogelijk van de weide in te hoeven nemen. De breedte van de nieuw te graven sloot ter hoogte van het stukje weide is niet van invloed op de stabiliteit van de dijk, mits deze richting de polder wordt verbreedt.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot verwijdering van het schapenraster uit het projectplan en verbreding van de sloot ter hoogte van het stukje weide.

i. Indieners verzoeken dat de dijk een beschermde status krijgt.

Reactie college
Niet het hoogheemraadschap, maar een gemeente, provincie of rijk kan bepalen dat een dijk monumentale status krijgt. Uiteraard heeft het waterschap wel ervaring met dijken met een monumentale status; ook deze moeten regelmatig worden versterkt. De dynamiek van regelmatig aanpassen van de dijk is onlosmakelijk onderdeel van een waterkering die tevens landschappelijk monument is.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

j. Indiener wil niet tegen een dijk opkijken.

Reactie college:
In het kader van de publieke veiligheid versterkt het waterschap de dijken. Dit is zo vastgesteld in de Waterwet. Grofweg eens in de dertig jaar komt het hoogheemraadschap langs om de dijken te versterken en op hoogte te brengen. Uitzicht is in dit geval ondergeschikt aan de versterkingsopgave in het kader van de publieke veiligheid.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

k. Indiener wil compensatie zodra er binnendijks versterkt gaat worden aangezien de indiener van mening is dat zijn huis in waarde daalt.

Reactie college:
De officiële weg voor het melden van schade (bijvoorbeeld waardedaling van eigendommen) door onder andere een dijkversterking is door het indienen van een verzoek om nadeelcompensatie bij HHNK. Meer informatie hierover kunt u vinden in het projectplan onder hoofdstuk 5.10 "Schade en nadeelcompensatie".

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

l. Indiener is van mening dat de aangekochte grond ten behoeve van de dijkversterking onrechtmatig in het bezit van het HHNK is gekomen.

Reactie college
De grond die nodig is ten behoeve van de dijkversterking was van de Gemeente Zaanstad. HHNK heeft contact gehad met de gemeente Zaanstad voor de aankoop van de benodigde grond. Ten tijden van het publiceren van het projectplan was de aankoop van de gronden notarieel afgerond. Hiermee heeft het HHNK de officiële route gevolgd en zijn gronden dus rechtmatig in het bezit van het HHNK gekomen.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

m. Indiener maakt zich zorgen over eventuele schade aan zijn huis die kan ontstaan door de werkzaamheden aan de dijk en vindt dat hij eerder gecontacteerd had moeten worden hierover.

Reactie college:
HHNK doet altijd voorafgaand aan de werkzaamheden een vooropname van opstallen waarbij met behulp van foto's en rapportage de huidige situatie in kaart wordt gebracht om zo te kijken of, en zo ja welke schade door toedoen van de werkzaamheden is veroorzaakt.

Aangezien het projectplan nog niet goedgekeurd is en er nog geen aannemer bekend is heeft het hoogheemraadschap nog geen contact gezocht met omwonenden grenzend aan de dijk voor de vooropname van opstallen. HHNK heeft hierbij aangegeven dat het niet gebruikelijk is om de afstemming van de vooropname van opstallen al te doen nog voordat er een aannemer bekend is.

Zodra er een aannemer bekend is en de praktische uitvoering van het werk is bepaald zal de aannemer de procedure in werking stellen om de vooropname van opstallen tot uitvoer te brengen. Dit gebeurt uiteraard in overleg met de omwonenden aan de dijk.

De officiële weg voor het melden van schade (bijvoorbeeld waardedaling van eigendommen) door onder andere een dijkversterking is door het indienen van een verzoek om nadeelcompensatie bij HHNK. Meer informatie hierover kunt u vinden in het projectplan onder hoofdstuk 5.10 "Schade en nadeelcompensatie".

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

Deel C: Overzicht wijzigingen

1. Ambtshalve wijzigingen

§ en pag.	**Wijziging**
Samenvatting pag. 3	Paragraaf toegevoegd over zienswijzen en verbetering van het projectplan
§ 3.1.2 pag. 13	Greppel in plantekening vervangen door sloot in deelgebied A.
§ 3.1.2 pag. 13	Greppel in plantekening vervangen door sloot in deelgebied A.
§ 3.2 pag. 14	Greppel in plantekening vervangen door sloot in deelgebied A.
§ 4.8 pag. 22	Greppel in plantekening vervangen door sloot in deelgebied A.
§ 5.4 pag. 27	Graven van nieuwe sloot met dezelfde afmetingen

Heerhugowaard, december 2018

Deel D: Bijlagen

Gemeente Zaanstad - Notitie Zaandijken Westknollendam (18.352863)
HHNK - Advies landschap- en cultuurhistorie Westknollendam (18.352860)